

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств (реєстр. № 6490 від 24 травня 2017 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 5 грудня 2017 року (протокол № 66) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств (реєстр. № 6490 від 24 травня 2017 року), поданий народними депутатами України Івченком В.Є. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою метою Законопроекту є створення правових, економічних та соціальних передумов для легалізації сімейних фермерських господарств з набуттям статусу фізичної особи - підприємця - виробника сільськогосподарської продукції та забезпечення їм повноцінної участі в соціально-економічному житті держави.

Для досягнення мети авторами пропонується забезпечити можливість для мешканців села легалізувати свою діяльність у формі підприємницької діяльності для фізичних осіб - підприємців, які організували сімейне фермерське господарство, та надати їм можливість бути платниками єдиного податку четвертої групи, а також з метою їх становлення та подальшого розвитку встановити пільговий порядок сплати єдиного соціального внеску. Законопроектом пропонується установити, що до 1 січня 2028 року заходи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності фізичних осіб – підприємців, віднесених до четвертої групи платників єдиного податку, визначених у підпункті 4 пункту 291.4 статті 291 Податкового кодексу України, контролюючими органами не проводяться.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

За Основним Законом (стаття 1, частина перша статті 8, частина четверта статті 13, частина перша статті 17) Україна є демократичною, правовою державою, у якій визнається і діє принцип верховенства права; держава забезпечує соціальну спрямованість економіки; забезпечення економічної безпеки України є однією з найважливіших функцій держави.

Конституцією України (стаття 6) встановлено, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову; органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України.

Відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 21 червня 2011 року № 7-рп/2011 реалізація цього принципу правової держави зумовлює необхідність закріплення на законодавчому рівні механізмів стримувань і противаг, забезпечення взаємодії і єдності державної влади в Україні при дотриманні конституційних засад, визначених частиною другою статті 19 Конституції України, згідно з якою органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (абзац другий пункту 3 мотивувальної частини).

До того ж, у Рішенні Конституційного Суду України від 24 червня 1999 року № 6-рп/99 зазначено, що метою функціонального поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову є розмежування повноважень між різними органами державної влади та недопущення привласнення повноти державної влади однією з гілок влади (абзац перший пункту 2 мотивувальної частини).

Частиною першою статті 67 Основного Закону України закріплено обов'язок кожного сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом.

Конституційний Суд України у Рішенні від 24 березня 2005 року № 2-рп/2005 визначив, що виконання конституційного обов'язку, передбаченого статтею 67 Конституції України, реалізується сплатою кожним податків і зборів. Встановлення системи оподаткування, податків і зборів, їх розмірів та порядку сплати є виключною прерогативою закону. При унормуванні цих суспільних відносин держава має право визначати механізми, які забезпечують платником належну сплату податків і зборів (абзац четвертий підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини).

Обов'язок по сплаті податків і зборів деталізується податковим законодавством. Так, Податковим кодексом України (далі – Кодекс) регулюються відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів. Один із принципів, на яких ґрунтується податкове законодавство, – єдиний підхід до встановлення податків та зборів – визначення на законодавчому рівні усіх обов'язкових елементів податку (підпункт 4.1.11 пункту 4.1 статті 4 Кодексу).

Установлення і скасування податків та зборів, а також пільг їх платникам здійснюються відповідно до цього Кодексу Верховною Радою України, а

також Верховною Радою Автономної Республіки Крим, сільськими, селищними, міськими радами та радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад у межах їх повноважень, визначених Конституцією України та законами України (пункт 4.4 статті 4 Кодексу).

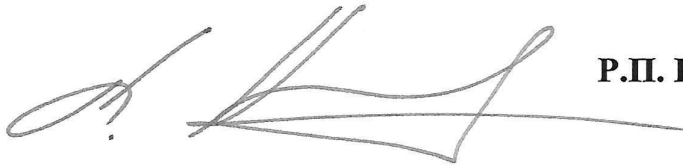
Згідно з правовою позицією Конституційного Суду України податкові пільги є складовою системи оподаткування, тому вони мають визначатися виключно законами України (абзац перший підпункту 3.5 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 16 лютого 2010 року № 5-рп/2010).

При цьому, відповідно до пункту 7.3 статті 7 Кодексу будь-які питання щодо оподаткування регулюються цим Кодексом і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів, що містять виключно положення щодо внесення змін до цього Кодексу та/або положення, які встановлюють відповідальність за порушення норм податкового законодавства.

Основним Законом України (пункт 1 частини другої статті 92) визначено, що виключно законами України встановлюються система оподаткування, податки і збори. Прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств (реєстр. № 6490 від 24 травня 2017 року), поданий народними депутатами України Івченком В.Є. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ